

MINIMÁLNÍ PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ, PŘEDCHÁZENÍ A ZPŮSOB ŘEŠENÍ ŠIKANY

Č. j.: 412/2025/Tran.

Vypracovala:

Schválila:

Pedagogická rada projednala dne:

Směrnice nabývá platnosti ode dne:

Směrnice nabývá účinnosti dne:

Bc. M. Trantinová, ředitelka školy

Bc. M. Trantinová, ředitelka školy

25. 8. 2025

1. 9. 2025

1. 9. 2025

1. Obecná ustanovení

Směrnice je vydaná na základě ustanovení § 30, odst. 1) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění.

2. Primární prevence

Primární prevence rizikového chování u dětí/žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování dětí/žáků:

- agrese, šikana,
- kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii,
- násilí, vandalismus, rasismus,
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, gambling,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Šikana je nebezpečná forma násilí vedoucí ke ztrátě pocitu bezpečí dětí/žáků, který je nezbytný pro jakýkoli rozvoj osobnosti. Největším problémem šikany je to, že zůstává dlouho skrytá. Jedná se o cílené a opakované fyzické a psychické útoky vůči jedinci, nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou bránit (bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, slovní útoky – nadávky, pomluvy, vyhrožování, ponižování, ignorování žáka).

Za šikanování se nepovažuje škádlení nebo agrese, která nemá znaky šikany, není opakovaná a cílená a jedinec je schopný opřevovat a bránit se.

Cílem je snaha o vytvoření bezpečného prostředí pro každé dítě/ žáka s ohledem na jeho individualitu, vhodnými metodami včas rozpoznat šikanu a výběrem činností v MŠ předcházet rozvoji rizikového chování žáků.

Krátkodobé cíle

- poskytování informací týkajících se výše uvedených rizik (s ohledem na věk účastníků),
- rozhovory s dětmi, společné sezení, rozlišit šikanu a škádlení,
- upevňovat kolektiv třídy – s ohledem na věk dětí, respektovat se navzájem, pomáhat si, vnímat odlišnosti v chování, umět naslouchat,
- respektovat individualitu jedince,
- odstraňovat soupeření mezi dětmi,
- upevňovat vztahy s dospělými, nenásilně si získat důvěru dětí,
- vytipovat riziková místa a jejich sledování – např. chodby, WC, školní zahrada.

Dlouhodobé cíle

- vytváření bezpečného a harmonického prostředí,
- nabídnout pestrý výběr činností – obsahuje roční plán činností,
- zapojit děti/žáky do výchovně vzdělávací činnosti v MŠ, do zájmových a sportovních aktivit a kroužků, organizovat výlety apod.,
- vzájemná komunikace mezi učitelkami – informovat se o odlišnostech a nezdravém chování dětí/žáků,
- při vytipování nezdravého chování, sledování, vzájemná komunikace mezi učitelkami, oznámení vedení školy,
- zvýšení vnímavosti vůči změnám v třídním kolektivu,
- práce s kolektivem v jednotlivých třídách – vhodně zvolené formy výchovně vzdělávacích činností,
- ředitelka má odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, za prevenci šikany,
- dlouhodobé vzdělávání pedagogů, sebevzdělávání.

Prevence rizikového chování

Povinnosti pedagoga:

- vytvářet zdravé klima ve třídě,
- podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi,
- jednat s dětmi jako s partnery,
- udržovat ovzduší důvěry mezi dětmi a pedagogy,
- v kritických situacích dát jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat,
- nebýt lhostejný k projevům agresivity,
- informovat děti i rodiče, na koho se obrátit při problémech/ třídní učitel, vedení školy, OSPOD.../,
- hlásit nežádoucí chování vedení školy.

Ředitelka školy:

- zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti agresivity a nevhodného chování žáků,
- zajišťuje doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti sociálně patologických jevů,
- zajistí, aby ve školním řádu byla jasně stanovena pravidla chování,
- zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad dětmi/žáky ve škole i při školních akcích,
- zajistí, aby žáci a pedagogové byli seznámeni s negativními důsledky rizikového chování,

- spolupracuje s třídními učiteli při řešení krizových situací,
- hlásí opakované rizikové chování OSPOD.

Preventivní činnost učitelek

- motivují k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbají na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě),
- pedagogičtí pracovníci vědí, jak vypadají příznaky nezdravých vztahů, vhodně na ně reagují,
- volí vhodné postupy a metody při zjišťování a řešení problému,
- získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštěnostech dětí ve třídě a o jejich rodinném zázemí,
- zprostředkovávají komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a jsou garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci dětí/žáků.

Preventivní činnost účastníků

- místem uskutečňování preventivní výchovné činnosti je MŠ, v týdenní skladbě činností si učitelka vytváří prostor pro otevřenou komunikaci,
- dětem jsou připomínána pravidla MŠ a pravidla bezpečnosti, dbají na jejich dodržování.

Spolupráce se zákonnými zástupci

- komunikace při vyzvedávání dětí/žáků z MŠ (zák. zástupce se obrátí na učitelku, když zjistí problém),
- třídní schůzky, konzultační hodiny ve škole.

Spolupráce pedagogických pracovníků ve škole

- vzájemná komunikace mezi jednotlivými pedagogy,
- oznámení a upozornění na rizikové chování ředitele.

Postup řešení při výskytu šikany ve škole

2. odhad závažnosti a formy šikany,
3. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi,
4. nalezení vhodných svědků,
5. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, a konfrontace oběti s agresorem),
5. zavedení ochranného režimu oběti – nastavíme přísnější dozor, v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělíme,
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření),
 - rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku),
7. realizace vhodné metody: metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči),
8. rozhovor s rodiči oběti,

9. práce s celou třídou – využijeme vzory chování, kde se můžeme „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno. Vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení. Využít se dají pohádky či příběhy a jejich dramatizace.

Společný postup při odhalení šikany

- všechny náznaky nevhodného chování bereme vážně,
- vedeme rozhovor s obětí a svědky s jakýmkoli dospělým, který je v daný okamžik přítomen,
- informujeme třídního učitele, ostatní učitelky, vedení školy,
- diskrétně získáme informace od důvěryhodných svědků. Nikdy nevyšetřujeme veřejně.,
- provedeme rozhovory s agresory (zajistíme, aby se nemohli domluvit),
- chráníme oběti před agresory (před konfrontací s agresory),
- rozhovor s rodiči oběti, písemně zapíšeme téma rozhovoru (každá učitelka), předá ředitelce, nedopustíme konfrontaci rodičů oběti a účastníka,
- pracujeme se třídou, kde k události došlo.

Nápravná opatření

- další práce s agresorem – využití vhodných nápravných opatření,
- stanovit výchovná opatření (např. neúčast na společné akci),
- práce se třídou – celková náprava situace ve třídě.

3. Závěrečná ustanovení

3.1 Kontrolu ustanovení této směrnice provádí ředitelka školy nebo jí pověřený pracovník.

3.2 Uložení směrnice v archivu školy se řídí Spisovým a skartačním řádem školy.

3.3 Směrnice nabývá platnosti dnem 1. 9. 2025

3.4 Směrnice nabývá účinnosti dnem 1. 9. 2025

MATEŘSKÁ ŠKOLA ŠESTAJOVICE
okres Praha - východ
Pohádková 1, 250 32 Šestajovice
Příspěvková organizace
IČO: 72 07 34 38
-1-

V Šestajovicích dne 1. 9. 2025

Bc. M. Trantinová

ředitelka mateřské školy